

Aan Minister van Asiel en Migratie, mevr. M.H.M. Faber-van der Klashorst,
Turfmarkt 147, 2511 DP Den Haag

Betreft Negende brandbrief nalatige overheid: extreem lange wachttijden voor lhbtq+

Referentie 2024-12-20 Negende brandbrief nalatige overheid, extreem lange wachttijden voor lhbtq+

Groningen 20 december 2024, pagina 1 van 4

Afschrift naar:

Directie en bestuur COA, Directie Ministerie Justitie en Veiligheid,
Voorzitter Tweede Kamer, Vaste commissie Asiel en Migratie, Justitie en Veiligheid,
Inspectie Ministerie Justitie & Veiligheid, VluchtelingenWerk Nederland, UNHCR Nederland,
verenigingen voor asieladvocaten VAJN en SVMMA, Nationale politie, Roze in Blauw,
leden externe klankbordgroep, achterban van lhbtq+ asielzoekers

Geachte excellentie, mevr. M.H.M. Faber-van der Klashorst,

Waar ben je veilig als bescherming niet langer gegarandeerd is?

Met deze brief wil ik uw aandacht vragen voor de extreme en daarmee volstrekt onaanvaardbaar lange wachttijden waarmee asielzoekers momenteel te maken hebben. Het is voor alle asielzoekers maar met name de kwetsbare groep van lhbtq+ asielzoekers waar we ons voor inzetten – en wat na onderzoek in onze achterban blijkt – die geconfronteerd worden met wachttijden die inmiddels oplopen tot wel 27 maanden en waar zij totaal geen grip op hebben. Want was voorheen de wettelijke beslistermijn nog vastgesteld op zes maanden, is deze sinds 27 september 2024 ‘tijdelijk’ verlengd met 9 maanden naar uiteindelijk 15 maanden. Echter blijkt uit onderzoek onder de doelgroep van lhbtq+ asielzoekers dat een grote groep inmiddels langer dan 2 jaar wacht. Het is daarmee niet enkel de vraag wat u onder ‘tijdelijk’ verstaat als ook dat dit om meerdere redenen onaanvaardbaar is.

Het is belangrijk te beseffen dat de situatie waarin lhbtq+ asielzoekers zich bevinden in de asielprocedure niet alleen een administratieve kwestie is die een opvangcrisis teweegbrengt, maar inmiddels ook een ernstige humanitaire crisis waarvoor ik u geheel verantwoordelijk stel. Deze oplopende wachttijden veroorzaken immense stress en onzekerheid voor deze kwetsbare groep van asielzoekers die vaak al trauma’s hebben opgelopen in hun thuisland. Het is ondenkbaar dat mensen die hun leven riskeren om hier bescherming vragen om daarmee veilig te kunnen zijn, nu in overvolle opvangcentra langdurig moeten verblijven waar vrijwel de gehele groep te maken krijgt met discriminatie en uitsluiting. Het is daarmee een aanslag op hun mentale welzijn.

Velen van hen ervaren angst, isolatie en een gebrek aan perspectief waardoor negatieve ontwikkeling van suicidale gedachten. Deze omstandigheden zijn schadelijk voor hun geestelijke gezondheid en welzijn niet enkel op de korte als ook op de lange termijn. Dit blijkt inmiddels uit onderzoek zoals gemeld in onze 7e brandbrief van 25 november 2024. Waarbij uit een gezamenlijk onderzoek door het WODC, de Erasmus Universiteit Rotterdam, het CBS en het RIVM de negatieve gevolgen zijn aangetoond van te lange opvang bij statushouders. Nog nooit eerder heeft de stichting zoveel signalen ontvangen van lhbtq+ asielzoekers die te maken krijgen met deze enkel oplopende wachttijden. Om u een indicatie te geven, delen we in deze brief niet enkel een aantal schrijvende verhalen van lhbtq+ asielzoekers die meer dan 27 maanden wachten. Maar delen we

‘Een lange en slopende onzekerheid’

E. gevlucht uit Iran, bijna 27 maanden wachtend op zijn Nader gehoor bij de IND

Toen ik bijna twee jaar geleden asiel aanvraag, kreeg ik te horen dat het proces niet langer dan zes maanden zou duren. Ik hoopte op een snelle oplossing, maar die verwachting veranderde al snel in een lange en slopende onzekerheid. Ondanks een rechter die de IND veroordeelde tot het betalen van een boete vanwege hun vertragingen, wacht ik nog steeds op mijn tweede interview en nu bereidt mijn advocaat een tweede rechtszaak voor.

Dit eindeloze wachten heeft een tol geëist van mij persoonlijk. Ik voel me in het ongewisse, niet in staat om mijn toekomst te plannen of een stabiel leven op te bouwen. De onzekerheid maakt me elke dag angstig en soms voel ik me machteloos en zelfs boos. Het proces voelt oneerlijk, vooral als ik denk aan de emotionele kosten die het voor mij heeft veroorzaakt. Als LGBTIQ+ vluchteling betekent dit langdurige wachten ook langdurige kwetsbaarheid - vastzitten in een tussenruimte waar ik me niet volledig veilig of gezeteld voel.

Het gaat niet alleen om het wachten; het gaat ook om het mentale gewicht van het leven in onzekerheid, hopen op de stabiliteit die ik hier kwam zoeken.

Stichting LGBT Asylum Support zet zich breed in voor lhbtq+ (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele en queer) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse lhbtq+ belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasymlsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasymlsupport.nl

u ook hoe desperaat lhbtqi+ asielzoekers zijn en namens u een brief ontvangen waarbij gevraagd wordt om geduld omdat er nóg ouderere zaken wachten. U zult het met ons eens zijn dat dit volstrekt inhumain is.

Oudere zaken

LGBT Asylum Support heeft tijdens dit onderzoek inzage gehad in een brief van de IND die namens de Minister ondertekend is waarbij de asielaanvraag van een Russisch asielzoeker meer dan 21 maanden geleden is ingediend. Namens de minister wordt gesteld: *“Ik heb begrip voor uw situatie en begrijp dat u zegt dat dit aanzienlijke onzekerheid met zich meebrengt in uw dagelijks leven dat dit uw welzijn negatief beïnvloedt. Helaas kan ik u op dit moment niet anders mededelen dan dat u nog even geduld moet hebben. Wij zijn u niet vergeten en doen ons best uw aanvraag zo spoedig mogelijk in behandeling te nemen.”*

Behalve de gegronde klacht met betrekking tot te laat beslissen, wordt er medegedeeld dat er op dit moment nog oudere zaken zijn die eerst nog opgepakt moeten worden en dat een precieze datum voor de verdere behandeling van zijn asielaanvraag niet gegeven kan worden.

Huidige beleid migratie en asiel raakt de gehele Nederlandse samenleving

Echter de extreme wachttijden hebben niet alleen gevolgen voor de lhbtqi+ asielzoekers zelf, maar brengen ook bredere maatschappelijke problemen met zich mee die de gehele Nederlandse samenleving raakt.

Ten eerste leidt de toename van het aantal asielzoekers in de opvangcentra, als gevolg van de lange wachttijden, tot stagnatie en daarmee overvolle opvanglocaties. Door deze stagnatie in doorstroom zijn structurele capaciteitsproblemen bij het COA ontstaan. Meer en meer wordt uitgeweken naar tal van varianten op noodopvanglocaties waarbij veiligheid voor deze groep niet gegarandeerd is en u als ook het COA geen beleid voor lhbtqi+ units wil invoeren. De overbezetting van opvanglocaties heeft directe consequenties, zoals o.a. een stijging in het aantal incidenten binnen de opvangcentra. De druk op zowel COA-medewerkers als ook alle bewoners neemt daardoor toe, wat leidt tot een onveilige en ongezonde leefomgeving voor een al kwetsbare groep.

Daarnaast raken asieladvocaten overbelast gezien procedures die moeten worden ingezet als pressiemiddel naar de IND vanwege het niet tijdig beslissen. Zij worden daardoor geconfronteerd met een toenemende werkdruk voor het indienen van bezwaren tegen de lange wachttijden naast de complexiteit van deze specifieke asielprocedures. Dit leidt niet enkel tot een verminderde kwaliteit van juridische bijstand, wat de positie van asielzoekers verder verzwakt. Maar brengen deze dwangsommen vanwege niet tijdig beslissen door de IND ook ongekende kosten met zich mee. Zo kan de asielzoeker na het verstrijken van die termijn, de IND in gebreke stellen tegen het niet tijdig beslissen op de aanvraag waarna een dwangsom wordt vastgesteld door de rechtbank. De rechtbank draagt vervolgens de Minister op binnen een bepaalde termijn alsnog een besluit bekend te maken. En verbindt de rechtbank aan het niet naleven daarvan een dwangsom. Deze dwangsom (exclusief proceskosten) wordt doorgevoerd bepaald op € 100,- die elke dag betaald moet worden betaald voor het overschrijden door de Minister van de in uitspraak bepaalde beslistermijn met een maximum van € 7.500,-.

Daarmee is het zeer zorgwekkend dat rechtbanken voortdurend gedwongen worden om deze bezwaren op niet tijdig beslissen te beoordelen en ook extra belast worden. De IND wordt zodoende telkens geconfronteerd met de consequenties van hun falend beleid door opgelegde dwangsommen als gevolg van het niet tijdig beslissen. Dwangsommen die uiteindelijk door gemeenschapsgeld worden betaald.

‘Waarom zo’n behandeling?’

T. gevlucht uit Rusland, 27 maanden wachtend op zijn Nader gehoor bij de IND zonder zijn partner

We zijn op 9 oktober 2022 in Nederland aangekomen. Mijn partner en ik verlieten Rusland en woonden ruim 2 jaar samen in AZC Delfzijl, maar we konden de emotionele crisis niet aan en gingen uit elkaar. In oktober van dit jaar werd hij overgeplaatst naar een ander kamp, en ik bleef op dezelfde plek.

Moreel uitgeput begrijpen we niet waarom we zo’n behandeling van de IND hebben verdiend, wat voelt als een vorm van discriminatie. Anders dan dat begrijpen we niet het feit dat veel lhbtqi+ asielzoekers afkomstig uit Rusland direct na aankomst hun gehoren kregen, maar ons gewoon laten wachten.

Het verblijf binnen dezelfde muren, waar alles me aan hem en onze gemeenschappelijke moeilijkheden herinnert, is erg pijnlijk. De omstandigheden en de emotionele stress van het verblijf hier maken het voor mij ondraaglijk om verder te gaan.

Ik wacht al meer dan 27 maanden op mijn tweede gesprek met de IND en sinds oktober 2022 geen updates meer. De langdurige onzekerheid in combinatie met mijn woonsituatie in het AZC legt een serieuze druk op mijn geestelijke gezondheid.

Stichting LGBT Asylum Support zet zich breed in voor lhbtqi+ (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele en queer) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse lhbtqi+ belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasymlsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasymlsupport.nl

Dit is een zeer onwenselijke situatie die vraagt om een onmiddellijke herziening van het huidige beleid waarin feitelijk de IND al jaren wordt afgeschaald en daarmee feitelijk de problemen enkel groter worden. Het is van groot belang dat u inziet dat deze situatie niet alleen een aanslag is op de rechten van individuele asielzoekers die op deze vertragingen geen enkele invloed hebben. Maar ook op de integriteit van ons rechtssysteem en het draagvlak in de Nederlandse samenleving om hen die bescherming nodig hebben, die bescherming ook tijdig zouden moeten kunnen ontvangen. Daarmee acht ik u geheel verantwoordelijk voor dit enkel stagnerende proces en waarvoor u gemeenschapsgeld vanuit dit falende beleid misbruikt om geen oplossingen aan te dragen. Want ook al wordt er blijkt er het maximum als dwangsom te worden uitgekeerd, zijn de twee aangehaalde voorbeelden zelfs na 27 maanden nog steeds niet gehoord en gaan hun asieladvocaten nogmaals in beroep.

Besluit- en vertrekmoratorium Syrië en Libanon

Daarnaast doe ik met deze negende brandbrief een dringende oproep aan u met betrekking tot de situatie in Syrië en Libanon. Het is van cruciaal belang dat de procedures voor asielaanvragen die gerelateerd zijn aan lhbtqi+ kwesties, hoe dan ook doorgang blijven vinden, ongeacht de geopolitieke situatie in deze regio's en uw besluit om een besluit- en vertrekmoratorium in te voeren waarmee alle procedures voor een half jaar zijn stopgezet.

De huidige omstandigheden in Syrië en Libanon zijn nog immer alarmerend en onveilig voor lhbtqi+ personen, ondanks de val van het Assad-regime. Deze kwetsbare groep wordt nog immer geconfronteerd met ernstige vervolging, geweld, uitsluiting en discriminatie, wat hun leven in gevaar brengt. Dat blijkt inmiddels ook uit onderzoek zoals Turkije met dwang lhbtqi+ asielzoekers terug stuurt. Het is daarom essentieel dat de IND ervoor zorgt dat de afhandeling van asielaanvragen voor lhbtqi+ asielzoekers komende uit deze landen, niet verder vertraging oploopt, ongeacht de veranderingen in de politieke situatie of de uitkomst van eventuele conflicten. Immers de noodzaak voor bescherming blijft onveranderd, en het is cruciaal dat deze aanvragen met de hoogste prioriteit worden behandeld.

Een verdere vertraging in de afwikkeling van deze asielaanvragen zou niet alleen een directe impact hebben op de betrokken individuen die los van deze ontwikkelingen niet terug kunnen keren naar een maatschappij waar zij niet geaccepteerd worden. Maar ook een directe impact op de bredere samenleving waar met dit besluit blijkbaar verwacht wordt dat lhbtqi+ wel mogelijk geaccepteerd zullen worden. Het is van groot belang dat we de veiligheid en mensenrechten van lhbtqi+ asielzoekers waarborgen die gevlucht zijn voor een homofobe maatschappij waar zij niet terug naar kunnen keren. Dat kan alleen door het proces effectief en tijdig te laten verlopen en uitzondering te maken voor deze kwetsbare groep.

Dringend verzoek

U geeft telkens aan streng en rechtvaardig te zijn. Ik verzoek u daarom met klem om ervoor te zorgen dat de procedures voor lhbtqi+ gerelateerde asielaanvragen uit Syrië en Libanon niet worden stopgezet of vertraagd worden. Waarbij ik u verzoek vanuit humanitair oogpunt als ook rechtvaardigheid om niet nog meer vertraging in het tijdig afhandelen van lhbtqi+ asielaanvragen te veroorzaken. Deze mensen verdienen onze bescherming en support, ongeacht de omstandigheden in hun thuisland.

Ik doe ook een dringend beroep op u, samen met de IND en ketenpartners, om de situatie van enkel toenemende wachttijden door niet tijdig te beslissen, met de hoogste prioriteit aan te pakken door o.a. opschaling van medewerkers van de IND. Door herstructurering om efficiënter te kunnen werken en de doorlooptijden van aanvragen te verkorten. Als ook gedurende deze wachttijden het waarborgen van de veiligheid van lhbtqi+ in de opvang en ook het verhogen van de aangiftebereidheid binnen het COA bij discriminatie, intimidatie en hate crimes. Waarbij oog voor de structurele capaciteitsproblemen en daarmee samenhangend de groeiende werklust bij het COA door de stagnaties in de asielprocedures. Het is van wezenlijk belang dat er niet alleen aandacht is voor een correcte en snellere administratieve afhandeling van asielaanvragen, maar ook voor de humanitaire kant van dit proces.

Ik verzoek u tevens met klem om niet alleen de wachttijden voor lhbtqi+ asielzoekers te verkorten, maar ook om een brede evaluatie van het huidige asielbeleid te overwegen waarbij uw onbekwaam handelen tot dusver en dat van uw voorgangers ter discussie te stellen. Een dergelijke evaluatie is cruciaal om de negatieve gevolgen voor zowel de kwetsbare positie van lhbtqi+ asielzoekers als de samenleving als geheel aan te pakken.

Stichting LGBT Asylum Support zet zich breed in voor lhbtqi+ (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele en queer) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse lhbtqi+ belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasyllumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasyllumsupport.nl

Met deze puntsgewijs en kort samengevatte aandachtspunten uit deze negende brandbrief constateren en verzoeken we het volgende:

1. **Wachttijden:** Asielzoekers, vooral lhbtqi+ asielzoekers, ervaren momenteel wachttijden tot wel 27 maanden.
2. **Gebrek aan communicatie:** De IND communiceert onvoldoende met asielzoekers over de status van hun aanvragen.
3. **Dwangsommen:** De opgelegde dwangsommen voor het niet tijdig beslissen door de IND zijn niet effectief wanneer alsnog geen gehoor plaatsvindt.
4. **Stagnatie asielprocedures:** De procedures stagneren door een gebrek aan opschaling van personeel bij de IND.
5. **Overvolle azc's:** De opvangcentra zijn overvol, met structurele capaciteitsproblemen bij het COA.
6. **Hoge werkdruk COA:** De druk op COA-medewerkers neemt toe door de overbezetting en het aantal incidenten in de opvangcentra.
7. **Overbelasting asieladvocaten:** Advocaten ervaren een toenemende werkdruk door het indienen van bezwaren tegen niet tijdig beslissen door de IND.
8. **Extra belasting rechtbanken:** Rechtbanken worden extra belast door het beoordelen van bezwaren en het opleggen van dwangsommen aan de IND.
9. **Humanitaire crisis:** De lange wachttijden en slechte omstandigheden hebben ernstige gevolgen voor de geestelijke gezondheid van asielzoekers.
10. **Behoeftte aan evaluatie van het asielbeleid:** Er is een dringende behoefte aan een brede evaluatie van het huidige asielbeleid om de negatieve gevolgen voor lhbtqi+ asielzoekers en de samenleving aan te pakken.

Deze punten benadrukken de urgente en onaanvaardbare situatie waarin lhbtqi+ asielzoekers zich bevinden. Ik verzoek u vriendelijk doch dringend om de nodige maatregelen te nemen om de wachttijden te verkorten en ervoor te zorgen dat lhbtqi+ asielzoekers de bescherming en ondersteuning krijgen die zij zo hard nodig hebben. Uw inzet op dit gebied kan een groot verschil maken in het leven van deze mensen.

In afwachting van uw antwoord.

Met vriendelijke groet,

Sandro Kortekaas,
Voorzitter LGBT Asylum Support

A handwritten signature in purple ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a horizontal line and a small flourish.

Stichting LGBT Asylum Support zet zich breed in voor lhbtqi+ (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele en queer) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse lhbtqi+ belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40 , 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasymlsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasymlsupport.nl